

Het Coole Kikkerplan

Binnen twee weken een klas vol vet coole kikkers

Groep 4 tot en met 8

Anne Kooijman, Kinderpsycholoog NIP/Gz BIG
i.s.m Christine de Jongh en Yvonne van der Zanden,
leerkrachten Johannesschool - Pijnacker

www.decoolekikker.nl

Met behulp van het kwartetspel worden kinderen zich bewust van hun eigen gedrag en dat van hun klasgenoten.

Kinderen leren van elkaar, corrigeren elkaar en zijn er voor elkaar.

Wanneer de leerkracht duidelijk stelling neemt tegen pesten en voor sociaal gedrag, schept hij/zij daarmee een ruimte voor een positieve en veilige sfeer in de klas.

Materiaal:

- 2 Coole Kikkerposters
- 5 Coole Kikker kwartet spellen
- 10 kikkerstickervellen
- Een pot met groen/witte kikker-wine-gums
- Coole kikkerbladen om in te vullen
- Groot vel papier op A1 formaat

Vorbereidingen:

- Hang de posters duidelijk zichtbaar op
- Zet de stoelen in een U vorm
- Schrijf de hoofdregel op het bord
Je mag elkaar niet storen door je gedrag, houding en woordgebruik!
- Maak een eiland (tafeltje) achter in de klas met een kwartet spel.
- Leen een video over pesten om deze op de eerste dag te laten zien als discussie – materiaal

De eerste week

Maandagochtend: Een nieuwe start en het contract.

- Sta in de deuropening van je klas, heet ieder kind welkom, geef eventueel een hand en maak oogcontact (laat merken dat je er staat).
- Vertel de klas: 'Vanaf vandaag gaan we het in deze klas anders doen en ik ga daarvoor samen met jullie een plan maken'.
- Overal zijn er andere regels, bij jullie thuis, op het schoolplein, in de gymzaal en hier. In en ook buiten deze klas geldt voortaan mijn regel, wijs op de regel **'Je mag elkaar niet storen door je gedrag, houding en woordgebruik!** en vraag wat ze ervan vinden, wat zou het betekenen?
- Vraag: 'Wat vinden jullie zelf belangrijke regels?' Luister goed en schrijf ze op het bord.
- Selecteer max.7 regels en schrijf ze op een A1 papier. Dit klasse -contract wordt door iedereen plechtig ondertekend.
- Bespreek ook wat de consequenties zullen zijn wanneer iemand zich niet aan de afspraken houdt en hoe dat gemeld gaat worden.

Maandagmiddag: Posters, bladen en het kwartetspel.

- Breng het gesprek op de Coole Kikkerposters.
- Bespreek direct ook gedrag dat je op het schoolplein hebt gezien dat je voortaan niet meer accepteert. Benoem vooral ook wat er allemaal wel goed ging!
- Laat het Coole Kikkerblad invullen en bespreek deze in de kring.
- Introduceer 'de Coole Kikker van de dag'.
- Vertel dat de ouders een kopie van het contract thuis krijgen.

De rest van de week: 'De Coole Kikker van de dag' + vrijdag thee drinken.

- Besteed iedere dag een moment aan de regels.
- Aan het einde van iedere dag, vertel je welk kind je verkozen hebt tot 'de Coole Kikker van de dag' en vertel vooral ook waarom! Zet zijn/haar naam op het bord, geef een sticker en een kikkersnoepje.
- Kinderen die over de schreef gaan mogen aan het eiland nadenken over hun gedrag.
- Besteed vrijdagmiddag het laatste uur aan een evaluatie van het klasse -contract en de sfeer in de groep. Pak de kaarten van het kwartet erbij om situaties toe te lichten, vraag of ze nog betere oplossingen weten te bedenken?
- Als het een prima week is geweest, drink je als beloning met de hele klas thee (of limonade) met zelfgebakken koekjes en de kinderen kunnen nog een keer het kwartetspel spelen.
- Kies samen met de klas een kaart waar jullie de volgende week extra op letten en hang die op.

De 2^e en 3^e schoolweek. 'De Coole Kikker van de week + vrijdag thee drinken

- 'De Coole Kikker van de dag' verkiezing wordt nu verschoven naar 'De Coole Kikker van de week' verkiezing op vrijdagmiddag. Vanaf nu kijk je naar hoe een kind zich de hele week heeft gedragen. Kies eventueel meerdere kinderen maar nooit meer dan 4 of 5.
- Als de sfeer goed is geweest drink je als beloning, op vrijdagmiddag, thee met iets lekkers en praat je met de klas over de gebeurtenissen van de week of doe je een spelletje etc. Je kunt ook met elkaar discussiëren over een krantenbericht of een tekening maken over de kaart van de week. Benadruk vooral het gedrag waar je blij mee bent.

Rest van het schooljaar: 'Het Coole Kikergroepje van de week + vrijdag thee drinken

- Zorg dat de kinderen in groepjes bij elkaar zitten.
- Vanaf nu wordt het Coole Kikergroepje van de week gekozen. Het groepje leert elkaar te helpen en elkaar te attenderen op ongewenst gedrag. Het hele groepje wordt als het ware verantwoordelijk voor zowel het eigen gedrag als dat van de groepsgenoten.
- Als de sfeer in de klas positief was, beloon je de kinderen met thee drinken op vrijdagmiddag met iets lekkers. Besteed dan aandacht aan de sfeer in de klas en praat er in de kring openlijk over. Blijf positief en straal uit dat je gelooft in de nieuwe positieve houding van de leerlingen.
- Vraag iedere week op welk kaartje van het kwartetspel de komende week extra gelet gaat worden en plak het kaartje op de deur of op het bord.

Bijlage: Toelichting op de verschillende onderdelen

Houding van de leerkracht

- Let op dat je geloof en vertrouwen in de nieuwe aanpak uitstraalt. Wanneer je dit niet kunt opbrengen of je ziet er tegen op, kun je beter niet aan het plan beginnen want de kinderen bemerken onmiddellijk de verslapping van de leerkracht en ervaren dat als erg onveilig waarna er een negatieve sfeer ontstaat waar je geen invloed meer op hebt. Dus blijf duidelijk en positief **en geef het goede voorbeeld!!**
- Praat duidelijk. Dus: 'Je stoort' en niet: 'Wil je daarmee ophouden want...'
- Wees consequent in de naleving van de regels, de rest van het jaar!
- Gebruik 'dank je' in plaats van 'alsjeblieft'. Dus: 'Let even op, dank je'. Alsjeblieft is een verzoek en je wilt gewoon dat ze opletten.

Eerste intensieve dag

Waarom?

- Als volwassene en verantwoordelijke van deze groep neem je duidelijk stelling tegen ongewenst gedrag en een negatieve sfeer in de klas en laat je duidelijk merken hoe blij je bent met sociaal gedrag van de kinderen in de groep.
- Het is een nieuwe, duidelijke start en iedereen weet nu wat van hem/haar verwacht wordt.
- De kinderen ervaren zo'n dag waar de leerkracht samen met hen een nieuw begin maakt, als hoopgevend en groepsvormend. Niet zelden rapporteren de kinderen dat ze het in deze klas 'lekker veilig' vinden.

Hoe?

- Maak duidelijk dat je vanaf nu, samen met de kinderen, wil investeren in een betere sfeer in klas.
- De regel **'Je mag elkaar niet storen door je gedrag, houding en woordgebruik!'** is eigenlijk alomvattend maar het is essentieel dat de kinderen zelf regels bedenken waardoor de groep beter functioneert en waaraan zij zich willen houden.
- Besteed veel aandacht aan hetgeen de kinderen zeggen tijdens het kringgesprek. Luister goed en zorg dat alle kinderen aan bod komen! Geef de kinderen het gevoel dat het belangrijk is wat ze te zeggen hebben zodat het echt hun eigen klasse -contract wordt.
- Vraag aan de groep wat ze een nuttige en positieve straf vinden als iemand de regels overtreed.
- Bespreek hoe pestgedrag gemeld moet worden. Melden van pestgedrag wordt vaak als klikken gezien maar je kunt uitleggen dat iemand die gepest wordt (en buitengesloten vooral), zich niet kan verdedigen, dus zullen anderen voor hem op moeten komen. Maak van een schoenendoos een brievenbus om briefjes in te kunnen stoppen over pesterijen of andere onderwerpen waar over gesproken kan worden op de vrijdagmiddag.
- Wijs op **de Coole Kikkerposters**. Vraag aan de klas of iemand het kan toelichten. Bespreek vervelend gedrag in het algemeen zonder namen te noemen. Spreek over algemene gedragingen zoals opkomen voor elkaar, buiten sluiten, roddelen etc. Op deze wijze spreek je de hele klas aan en niet een enkeling die meestal alleen maar in de verdediging schiet.
- Laat het **Coole Kikkerblad** invullen en bespreek het daarna in de kring. Het invullen van het blad is sterk confronterend. Het dwingt de kinderen naar hun eigen gedrag te kijken en daarnaast te bedenken wat zou bijdragen aan een goede sfeer in de groep. Het kringgesprek ondersteunt dit proces.
- Laat het **Coole Kikker kwartetspel** in groepjes spelen. Bespreek in de kring of ze nog betere oplossingen kunnen bedenken voor moeilijke situaties.
- Introduceer **'De Coole Kikker van de dag'** en start de dag erna.
- Stuur, liefst dezelfde dag nog, een kopie van het klasse -contract aan de ouders met het verzoek ook thuis de kinderen te stimuleren zich verantwoordelijk en sociaal te gedragen en een uitnodiging voor een speciale ouderavond om het een en ander te bespreken.

Het contract:

Waarom?

- De groep neemt samen een besluit om zich voortaan sociaal te gedragen. De regels worden door henzelf genoemd, ze zijn duidelijk en iedereen wil zich eraan houden.

Hoe?

- Praat over sociaal gedrag, pesten, buitensluiten, elkaar helpen, voor elkaar opkomen etc, schrijf elke suggestie voor een beter omgaan met elkaar op het bord. Zorg dat iedereen een bijdrage levert. Selecteer met de klas uiteindelijk de 7 belangrijkste regels en schrijf deze op een A1 papier. Dit is het klasse –contract waar iedere leerling plechtig zijn handtekening onder zet.
- Hang het contract op en tip regelmatig de regels aan in gesprekken in de klas.
- Probeer zo positief mogelijke consequenties/straffen te bedenken.
- Wanneer een kind zich niet aan de regels heeft gehouden moet dat duidelijk en koel tegen hem gezegd worden. De straf zal direct gegeven moeten worden en verder wordt er vooral niet teveel aandacht aan geschonken. De aandacht gaat vooral uit naar diegenen die gewoon aardig en sociaal gedrag vertonen.

Thee drinken op de vrijdagmiddag

Waarom?

- De klas als geheel belonen voor hun gezamenlijke inzet werkt sfeerverbeterend en bevordert het groepsgevoel.
- Het is een moment om stil te staan bij de afgesproken regels van de klas.
- Daarnaast is het een positieve afsluiting van de week.

Hoe?

- Wanneer de sfeer in de klas de afgelopen week merkbaar plezierig was, wordt dat gevierd met 'thee of limonade drinken' gedurende het laatste uurtje van de vrijdagmiddag. Wijs op woensdag 2 kinderen aan die samen daarvoor koekjes gaan bakken of trakteer zelf op iets lekkers. Benoem wat jou is opgevallen aan sociaal gedrag en hoe blij je daarmee bent!
- Gebruik dit uur om over van alles met elkaar in de kring te praten, kijk ook of er iets in de brievenbus zit maar let op dat het een supergezellig uur wordt! Mochten er ooit verwijten worden geuit dan pareer je dat met de vraag: 'Wat zou je daar zelf aan kunnen doen?'
- Tijdens dit uur kun je ook discussiëren over een kaart van het Coole Kikker kwartetspel zoals: 'Wat zou jij kunnen doen als je ziet dat iemand buitengesloten wordt. Je kunt ook over bepaalde kaarten laten tekenen, het kwartetspel spelen, samen zingen of een spelletje spelen.
- Na een aantal weken kun je desnoods het theedrinken beperken tot een maal per twee weken maar bekribbel er niet op! Het is een moment om met de kinderen over van alles te praten en/of iets leuks te doen (of iets wat je toch al van plan was...).

Brief aan de ouders

- Stuur alle ouders een brief waarin ze van de nieuwe aanpak ter verbetering van de sfeer in de klas, op de hoogte worden gesteld met een kopie van het klasse –contract. Vraag in deze brief de kinderen te stimuleren zich sociaal te gedragen en nodig de ouders uit voor een speciale ouderavond in de klas om het een en ander te bespreken.

De kaart van de week

- Kies iedere week een kaart uit het kwartetspel waar jullie die week extra op gaan letten. Je kunt de kaart ook vergroot kopiëren en op de deur of op het bord hangen.

De Coole Kikker van de dag

Waarom?

- Je geeft dagelijks duidelijk informatie over wat gewenst en sociaal gedrag is.
- Het is een grote eer om tot Coole Kikker verkozen te worden waar alle klasgenoten bij zijn en het stimuleert kinderen om extra hun best te doen!

Hoe?

- Kies iedere dag een kind dat in aanmerking komt voor de Coole Kikker van de dag verkiezing. Beloon niet slijmerig gedrag maar behulpzaamheid, inzet, opkomen voor een ander, goed samenwerken en meewerken.
- Zeg duidelijk, eventueel overdreven, waarom een kind De Coole Kikker van de dag is.
- Zeg dat je er blij mee bent. Vraag of het de andere kinderen ook is opgevallen.
- Zet de naam op het bord, geef een sticker en een kikkersnoepje uit de pot.

De Coole Kikker van de week

Waarom?

- Deze verkiezing van de week stimuleert kinderen zich gedurende langere tijd sociaal te gedragen en gewoon mee te doen met alle activiteiten van de klas.

Hoe?

- Je kijkt hoe kinderen zich een hele week gedragen en je beloont diegene die extra zijn best heeft gedaan of anderszins de uitverkiezing verdient.
- Kies eventueel meerdere kinderen maar nooit meer dan 4 of 5.
- Geef gedurende de week soms een hint; 'Nou, ik denk dat ik weet...'
- Geef voor ieder kind duidelijk aan waarom je vindt dat het een Coole Kikker is, zet de naam (namen) op het bord, geef een sticker en een kikkersnoepje.

Het Coole Kikergroepje van de week

Waarom?

- Het leert de groep elkaar te helpen en elkaar te attenderen op ongewenst gedrag; het hele groepje wordt als het ware verantwoordelijk voor het gedrag van elk van de groepsgenoten.

Hoe?

- De kinderen zitten in groepjes.
- Vertel aan het einde van de week welk groepje 'Het Coole Kikergroepje van de week' is geworden en waarom. Zeg dat je blij en tevreden bent dat het zo goed ging in dit groepje.
- Schrijf de namen van de kinderen uit het groepje op het bord, geef ieder kind een sticker en een snoepje.
- Het gekozen groepje kun je belonen met bijvoorbeeld een extra keer op de computer, het spelen van een spelletje etc.

